

**ВИЩИЙ
АНТИКОРУПЦІЙНИЙ
СУД**

HIGH ANTI-CORRUPTION COURT

просп. Перемоги, 41,
м. Київ, 01601
(044) 585 59 43

hacc.court.gov.ua
inbox@vaks.gov.ua
код ЄДРПОУ 42836259

02.12.2022 № 03.18-06/12/2022

На № _____ від _____

**Національне агентство з питань
запобігання корупції**

б-р Дружби народів, 28, м. Київ, 01103

У відповідь на лист Національного агентства з питань запобігання корупції від 27.11.2022 № 10-05/24169-22 (вх. ВАКС від 28.11.2022 № ЕП-1108463/22-вх) про висловлення позиції щодо проекту постанови Кабінету Міністрів України, надаємо зауваження та пропозиції в межах компетенції.

1. Показником (індикатором) досягнення «в» очікуваного стратегічного результату 3.2.2.1. розділу 3.2. «Адміністративна відповідальність» додатку 1 до проекту Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки (далі – Програма) та пунктом 1 «проблеми 3.2.2» підрозділу 3.2. «Адміністративна відповідальність» розділу 3 «Забезпечення невідворотності відповідальності за корупцію» інформаційно-аналітичних матеріалів щодо опису проблем, вирішення яких мають забезпечити заходи, передбачені проектом Програми передбачено, що справи за протоколами, складеними Національним агентством з питань запобігання корупції, має розглядати ВАКС.

Разом з тим, з моменту створення ВАКС до його повноважень було віднесено здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях щодо корупційних і пов'язаних з ними кримінальних правопорушень, а також у цивільних справах щодо конфіскації необґрунтованих активів.

Додатково, 12 травня 2022 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб», яким на ВАКС покладені додаткові повноваження зі здійснення правосуддя у адміністративних справах про застосування санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції». Ураховуючи зазначене, спостерігається надмірне навантаження на суддів ВАКС, що спричиняє загрозу ефективності діяльності ВАКС.

Виконання повноважень щодо розгляду адміністративних справ за протоколами, складеними Національним агентством з питань запобігання

корупції, судьями ВАКС потребує суттєвого збільшення ресурсів, в тому числі збільшення кількості суддів та працівників апарату.

У іншому випадку подальше розширення кола повноважень ВАКС без підвищення інституційної спроможності може призвести до негативних наслідків щодо ефективного здійснення правосуддя за вже визначеною на сьогодні підсудністю.

З урахуванням зазначеного, просимо виключити показник (індикатор) досягнення «в» очікуваного стратегічного результату 3.2.2.1. розділу 3.2. «Адміністративна відповідальність».

2. У додатку 2 до Програми необхідно видалити Вищий антикорупційний суд, як виконавця у заходах:

- 1.1.1.2.1., оскільки ВАКС не відноситься до спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції;
- 1.2.2.2.4., оскільки ВАКС не відноситься до органів центральної виконавчої влади та місцевого самоврядування.

3. Пунктом 4 «проблеми 3.3.1» підрозділу 3.3. «Кримінальна відповідальність» розділу 3 «Забезпечення невідворотності відповідальності за корупцію» інформаційно-аналітичних матеріалів щодо опису проблем, вирішення яких мають забезпечити заходи, передбачені проектом Програми передбачено, зокрема, що ВАКС як вищий спеціалізований суд не узагальнює власну практику та не оприлюднює її.

Разом з тим, на виконання вимог частини другої статті 4 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» ВАКС постійно вивчається судова практика. За результатами вивчення судової практики, а також з урахуванням потреб суддів, ВАКС здійснено 10 узагальнень (оглядів) судової практики, які доведені до відома суддів ВАКС та їх офісам для використанні у роботі, а окремі з яких оприлюднено на офіційному вебсайті.

З метою забезпечення однакового застосування норм права та формування правових позицій, відповідно до вимог статей 46 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», результати деяких проведених узагальнень судової практики ВАКС направлені до Верховного Суду.

При цьому звертаємо увагу, що оприлюднення узагальнень судової практики ВАКС задля мінімізації впливу законодавчих прогалин на правозастосування, на чому наголошено в «проблемі 3.3.1» не позначиться сприятливо на розв'язання цієї проблеми, оскільки застосування норм права належить до виключної компетенції суду. У разі виявлення прогалин та недоліків у правовому регулюванні, ВАКС звертається з пропозиціями про внесення змін до законодавства до відповідних суб'єктів законодавчої ініціативи.

Додатково повідомляємо, що ВАКС систематично проводить піврічні і річні аналізи здійснення судочинства, які містять інформацію щодо обсягів всієї процесуальної діяльності ВАКС за попередні звітні періоди. Кожен аналіз публікується на вебсторінці суду вебпорталу «Судова влада» та офіційному сайті суду (доступно за посиланнями:

<https://hcac.court.gov.ua/hcac/gromadyanam/analysis/> ; <https://first.vaks.gov.ua/pro-nas/rezultaty-dijalnosti/?results=statystyka>).

Ураховуючи зазначене, пропонується виключити захід 3.3.1.3.1 додатку 2 до Програми, оскільки ВАКС здійснює узагальнення судової практики у кримінальних провадженнях щодо корупційних та пов'язаних з корупцією кримінальних правопорушень.

4. Додатково до інформації, викладеної у «проблемі 3.3.4» підрозділу 3.3. «Кримінальна відповідальність», слід зазначити наступне.

На тривалість розгляду кримінальних проваджень ВАКС впливають багато чинників, зокрема, складність справ, що перебувають у його провадженні та їх резонансність. Так, близько 33 % кримінальних проваджень ВАКС мають найвищий рівень складності, майже 94 % є провадженнями щодо тяжких та особливо тяжких злочинів, більшість справ (більше 52 %) стосуються кількох обвинувачених (як правило, такі провадження характеризуються й більшою кількістю інших учасників провадження) та кількох кримінальних правопорушень. Водночас одним із основних факторів, який має вплив на тривалість провадження, є неналежна процесуальна поведінка учасників кримінального провадження, зокрема, неприбуття в судові засідання.

Крім того, не може залишатися поза увагою і коефіцієнт складності проваджень ВАКС, який визначається згідно із додатком до Загального класифікатора спеціалізацій та категорій справ, затвердженого наказом Державної судової адміністрації України від 21.12.2018 № 622. Кримінальні провадження, підсудні ВАКС, характеризуються підвищеним коефіцієнтом складності. Так, середній коефіцієнт складності кримінальних проваджень, що розглядаються ВАКС становить 46. Аналогічний показник у місцевих загальних судах країни становить 39. Водночас близько 30% справ ВАКС стосуються осіб, щодо яких відповідно до статті 480 Кримінального процесуального кодексу України здійснюється особливий порядок кримінального провадження, такі справи мають найвищий коефіцієнт складності – 55.

В.о. Голови суду

Олег ПАВЛИШИН